

سوالات درس ۱۵

- ۱- بیداری اسلامی چه ویژگی ها وافقی را برای خودترسیم می کند؟ پاسخ: ۱- تغییرملت ها و کشورهای پیرامونی، درنظام جهانی سلطه را اوج همت خودنمی بیند. ۲- تنها آرمان بشرراصلحی که بی توجه به عدالت است نمی بیند. ۳- ازافق های جهان متجددبه عالم نمی نگردتا درچالش ها وبحران های ذاتی آن متوقف شود. ۴- دفاع ازمحرومان جهان راوظیفه خودمی داند. ۵- حل مشکلات معرفتی ومعنوی بشریت را رسالت خودمی داند.
- ۲- درجهان دوقطبی قرن بیستم هویت اجتماعی افراد، جنبش ها ،کشورها وانقلاب ها برچه اساسی شناسایی می شد؟ پاسخ: براساس نسبتی که بایکی از دوقطب بلوک شرق وغرب داشتند.
- ۳- دومحورمختصات برای تعییت هویت های فردی وجمعی درقرن بیستم چیست؟ پاسخ: رابطه ونسبت با دوقطب بلوک شرق وغرب
- ۴- درقرن بیستم جایگاه واهمیت جنبش های انقلابی چگونه مشخص می شد؟ پاسخ: براساس دوری ونزدیکی آنهاباهر یک ازدوقطب شرق وغرب. درصورتی که جنبش یا انقلابی از این دوقطب ومحوربه دوربودندازاهمیتی برخوردارنمی شدند.

- ۵- چرا از نظر دولتمردان آمریکایی انقلاب ایران توان مقاومت و تداوم نخواهد داشت؟ پاسخ: به دلیل اینکه ارتباطی با بلوک شرق برقرار نمی کرد در عین حالی که یک نظام سیاسی وابسته به بلوک غرب را هدف قرار داده بود.
- ۶- در چه صورتی انقلاب ایران می توانست فرصتی برای اتحاد جماهیر شوروی به حساب آید؟ پاسخ: اگر انقلاب رویکردی به بلوک شرق و جریان های چپ می داشت چون مانعی را که آمریکادرمرزهای جنوبی شوروی ایجاد کرده بود فرو ریخته بود.
- ۷- چرا دولتمردان غربی در ابتدا از عمق حادثه ای که اتفاق افتاده بود غافل بودند؟ پاسخ: چون آنها انقلاب را با موازین جهانی می سنجیدند که در چارچوب فرهنگ غرب شکل گرفته بود حال آنکه انقلاب اسلامی ایران از متن فرهنگی برمی خاست که با هجوم همه جانبه غرب هویت آن به چالش کشیده شده بود.
- ۸- کدام حقیقت در نخستین روزهای انقلاب مورد توجه برخی از دانشمندان علوم اجتماعی قرار گرفت؟ پاسخ: انقلاب اسلامی ایران، انقلابی نبود که در چارچوب آرمان ها و ارزش های دنیوی و سکولار این جهان تعریف شده باشد بلکه انقلابی بود که از متن آرمان های معنوی و توحیدی جهان اسلام برای حفظ هویت اسلامی و برای تامین حقوق از دست رفته امت اسلامی شکل می گرفت.
- ۹- چرا انقلاب ایران از دیگر انقلاب ها متفاوت است؟ پاسخ: چون انقلابی با رویکرد معنوی است و با هویتی مستقل از انقلاب فرانسه چون سایر انقلاب ها در جهت بسط و گسترش انقلاب فرانسه بودن و در اصل انقلاب جدید نبودند.
- ۱۰- انقلاب فرانسه چگونه شکل گرفت و چه اثری به جای گذاشت؟ پاسخ: در سال ۱۷۸۹ میلادی با آرمان ها و ارزش های مدرنی شکل گرفت که پس از رنسانس به وجود آمده بودند و به صورت سلسله انقلاب های ۱۹۳۰ میلادی تا ۱۹۴۸ میلادی حیات مجدد خود را آغاز کرد و همه کشورهای اروپا را فرا گرفت.
- ۱۱- انقلاب اکتبر ۱۹۱۷ روسیه با دیگر انقلاب های اروپایی چه تفاوت و چه شباهتی داشت؟ پاسخ: به دلیل رویکرد چپ و سوسیالیستی با دیگر انقلابات تفاوت داشت. ولی با خصلت سکولار و دنیوی خود در چارچوب آرمان ها و ارزش های روشنگری مدرن حرکت می کرد و تعارضی با آن نداشت. (شباهت)
- ۱۲- انقلاب های آزادی بخش قرن بیستم دارای چه ویژگی هایی بودند؟ پاسخ: این انقلاب ها تقلیدهای بدلی از انقلاب های مدرن بودند، فرهنگ هایی که در دوره استعمار مذهب و موعوب جوامع غربی شده بودند چالش فرهنگی و تمدنی خود را از زبان و نگاه نظریه پردازان غربی تفسیر می کردند و راه حل آن را نیز در پیوستن به جوامعی می دیدند که در مرکز اقتصاد و سیاست های دنیای غرب واقع شده بودند.
- ۱۳- انقلاب اسلامی ایران دارای چه ویژگی های متفاوتی نسبت به دیگر انقلابات است؟ پاسخ: الگوی رفتاری خود را از فقه اجتماعی و سیاسی شیعی گرفت و رفتار اجتماعی خود را نیز بر همان اساس سازمان داد. این انقلاب با تجدید حیات معنوی و توحیدی هم از منظر دینی و فرهنگی به شناخت بحران و چالش های جهان اسلام پرداخت و هم با بازگشت به هویت اسلامی خود فرصت جدیدی را برای جهان غرب جهت عبور از بحران های معرفتی و معنوی پدید آورد.
- ۱۴- دولتمردان و روشنفکران جهان اسلام قبل از انقلاب اسلامی ایران با چه رویکردهایی به مسایل و مشکلات جهان اسلام می نگرستند؟ پاسخ: با دورویکرد: در رویکرد اول مسایل جهان اسلام از نوع مشکلاتی بود که در اثر تاخیر تاریخی برای رسیدن به جوامع غربی پیش آمده بود. در رویکرد دوم این مسایل از نوع مشکلاتی بود که نظام سرمایه داری

ولبرالیسم غربی به وجود آورده بود. رویکرد دوم با استفاده از نظریه های چپ ارائه می شد و کسانی که این رویکرد داشتند از موضع اندیشه های مارکسیستی و سوسیالیستی به مبارزه با عرب سیاسی می پرداختند.

۱۵- برخورد جوامع اسلامی و گروه های مبارز فلسطینی با مسئله فلسطین چگونه بود؟ پاسخ: در پوشش قطب بندی

دوبلوك شرق و غرب قرار می گرفت. کشورهای زیر نفوذ غرب دولت غاصب اسرائیل را به رسمیت می شناختند و با جهت سازش با آن گام برمی داشتند و بخشی دیگر که زیر نفوذ شرق بودند جبهه پایداری و مقاومت را تشکیل می دادند و گروه های مبارز فلسطینی ناگزیر به بخش اخیر ملحق شدند. تعدادی از گروه های فلسطینی هویت مارکسیستی و تعدادی دیگر اندیشه های ناسیونالیستی داشتند.

۱۶- گروه های مارکسیستی و ناسیونالیستی مبارزان فلسطینی دارای چه گرایشی بودند. پاسخ: گروه های مارکسیستی با هویت الحادی خود، جایگاهی برای باورها و اعتقادات دینی و معنوی قایل نبودند و گروه های ناسیونالیستی از موضع قوم گرایی عربی به اسلام می نگریستند و اسلام را از جهت اینکه پدیده ای عربی است می پذیرفتند.

۱۷- وضعیت فلسطین در تقابل بلوک شرق و غرب چگونه بود؟ پاسخ: دولت اسرائیل با تسلیحات و حمایت مالی آشکار آمریکا و انگلیس و دیگر کشورهای اروپایی تجهیز می شد و گروه های فلسطینی با موشک های سام هفت روسی می جنگید که حضور دولت اسرائیل بازار فروش اسلحه را در منطقه گرم کرده بود. با قرارداد کمپ دیویدین مصر و اسرائیل موضع فلسطینی ها تضعیف شد.

۱۸- اهمیت انقلاب ایران در رابطه با مسئله اسرائیل چگونه بود؟ پاسخ: اهمیت ایران تنها در این نبود که مهم ترین قدرت حامی اسرائیل در منطقه یعنی شاه را ساقط کرده بود بلکه اهمیت انقلاب در مسیری بود که برای مبارزه با صهیونیسم ارائه می داد. انقلاب اسلامی به واسطه بازگشت به اسلام و با اتکای به فقه سیاسی و اجتماعی، مسئله اسرائیل را به عنوان مسئله جهان اسلام مطرح می کرد. بازگشت به اسلام اولاً مشروعیت قرارداد کمپ دیوید را در باور و اعتقاد مسلمانان مخدوش کرد تا نایا مقاومت در برابر صهیونیسم راز موضع باور و اعتقاد اسلامی و با اتکاب به ایمان به خداوند و قدرت الهی آغاز کرد. قتل انور سادات و شکل گیری انتفاضه و جنبش های جدید اسلامی در فلسطین نتیجه این حرکت جدید بود.

۱۹- منظور از واژه بهار عربی چیست؟ پاسخ: دولت های غربی تلاش کردند انقلاب های کشورهای عربی که از سال ۱۳۸۹ تا کنون به وجود آمدند را بخشی از فرایند غربی شدن کشورهای غربی معرفی کنند و آن را بهار عربی معرفی کردند.

۲۰- نمونه هایی از تأثیرات انقلاب اسلامی بر جهان اسلام را بنویسید. پاسخ: جنبش های جدید اسلامی در فلسطین، انتفاضه، جهاد اسلامی افغانستان در برابر حکومت وابسته به بلوک شرق، تشکیل جبهه نجات اسلامی در الجزایر

۲۱- مهم ترین پیامد انقلاب اسلامی ایران در جهان اسلام را بیان کنید. پاسخ: سلسله قیام ها و انقلاب های گسترده مردم در کشورهای عربی از سال ۱۳۸۹ شمسی که تا کنون به سقوط قدرت های سیاسی در چهار کشور عربی منجر شده است. انقلاب هایی که حکایت از بیداری اسلامی دارد هر چند کشورهای اروپایی تلاش دارند این انقلابات را بخشی از فرایند غربی شدن کشورهای عربی معرفی کنند و به همین دلیل آن را بهار عربی می نامند.

۲۲- بیداری اسلامی حاصل چیست؟ و انقلاب ایران در آن چه نقشی دارد؟ پاسخ: بیداری اسلامی حاصل انتقال بیداری از سطح نخبگان به متن مردم و فرهنگ عمومی جامعه اسلامی است. انقلاب اسلامی ایران از طریق بیداری اسلامی الگوی جدیدی را در برابر امت اسلامی قرار داده است. بیداری اسلامی اگر در سطح جوامع اسلامی تحقق پیدا کند به

سوی نظامی حرکت خواهد کرد که فارغ از قدرت های قومی و قبیله ای و الزامات امنیتی برمدار فقاقت و عدالت سازمان می یابد .

۲۳- انقلاب ایران براساس آموزه های اسلامی، خودرادارای چه رسالت و مسئولیتی می دانست؟ پاسخ: ۱- از عزت

واققدار جهان اسلام پاسداری می کرد. ۲- دفاع از محرومان و مستضعفان جهان را وظیفه خودمی دانست. ۳- فطرت الهی همه انسان هارا مخاطب پیام خود قرار می داد و حل مشکلات معرفتی و معنوی بشریت را در محدوده رسالت خودمی دید.

۲۴- امام خمینی در نامه خود به رهبر شوروی به چه نکاتی اشاره کرد؟ پاسخ: از دو جریان اصلی تفکر فلسفی جهان غرب یعنی حس گرایی و عقل گرایی یاد کرد و با استفاده از حکمت مشاء و حکمت اشراق به اشکالاتی اشاره کرد که در محدود کردن دانش و علم به شناخت حسی یا شناخت عقلی وجود دارد.

۲۵- نقش انقلاب ایران در تکوین یا گسترش اندیشه های پسامدرن چگونه بود؟ پاسخ: بحران های عمیق معرفتی و معنوی جهان غرب و چالش های مربوط به آن با انقلاب اسلامی و شکل گیری جنبش های اسلامی فرصت بروز و ظهور یافت و بایبیداری اسلامی رویکرد دینی و معنوی به زندگی اجتماعی در سطوح مختلف جوامع غربی به وجود آمد و بدین ترتیب ارزش ها و آرمان های بعد از رنسانس اعتبار جهانی خود را از دست داد و نظریه هایی که ناظر به افول سکولاریسم بود شکل گرفت.

۲۶- جغرافیای فرهنگی و سیاسی جهان جدید چگونه شکل گرفت ؟ پاسخ: ۱- با انقلاب اسلامی ایران با ذخائر معرفتی و شیعی ۲- فروپاشی بلوک شرق ۳- افول سکولاریسم و تکوین و گسترش پسامدرن با تاثیر پذیری از بیداری اسلامی بارویکرد دینی ۴- با مقاومت انقلاب در برابر سلسله اقدامات مستمر غرب علیه خود

۲۷- نمونه هایی از مقابله غرب با انقلاب اسلامی ایران بنویسید. پاسخ: کودتای نوژه، هشت سال جنگ تحمیلی و تجهیز ارتش عراق با سلاح های شرق و غرب و دلارهای نفتی کشورهای عربی

۲۸- نظریه پایان تاریخ فوکویاما به چه موضوعی اشاره دارد و انقلاب اسلامی ایران چگونه بر آن خط بطلان کشید؟ پاسخ: با فروپاشی بلوک شرق جهان به سوی یک قطبی شدن پیش می رود و تعارض و برخورد های تاریخ ساز به پایان می رسد. انقلاب ایران با حضور فرهنگی و تمدنی خود مقاومت در برابر جهان غرب را به وجود آورد و با پیامدهای جهانی اش بر این نظریه خط بطلان کشید .

۲۹- نظریه جنگ تمدن ها چه ویژگی هایی را مطرح می سازد؟ پاسخ: ضمن اعتراف به شکل گیری قطب بندی جدید فرهنگی و تمدنی اولابا طرح دیگر تمدن هادر عرض تمدن اسلامی، جایگاه برجسته و منحصر به فرد انقلاب و فرهنگ اسلامی را نادیده می گرفت. ثانیابا طرح جنگ تمدن ها رویکرد خصمانه جهان غرب را به جنبش های اسلامی نتیجه ورود مجدد دیگر فرهنگ ها به عرصه زندگی بشر معرفی می کرد و از این طریق هراسی را که پس از جنگ جهانی دوم نسبت به بلوک شرق وجود داشت متوجه جهان اسلام می گرداند.

۳۰- اقتصاد و سیاست جهان غرب در شرایط کنونی چگونه است؟ پاسخ: اقتصاد و سیاست جهان غرب در شرایط فعلی که ابعاد جهانی پیدا کرده نیازمند به مناطق پیرامونی است. انباشت ثروت جهان در دست جمعی اندک جز با فقر و وابستگی اقتصادی و سیاسی انبوه آدمیان ممکن نیست.

۳۱- دنیای غرب برای تامین نیازهای اقتصادی و سیاسی خود و مقابله با حرکت مستقلی که در جهان اسلام شکل گرفته است به چه فعالیت هایی پرداخته است؟ پاسخ: ۱- مقابله نظامی و سیاسی از طریق حضور مستقیم مانند آنچه

دراغانستان و عراق رخ داد. ۲- محاصره و تحریم اقتصادی از طریق سازمان های بین المللی مانند آنچه نسبت به ایران انجام می دهد. ۳- تبلیغ معنویت های کاذب و سکولار در کشورهای غربی برای اشباع خلا معنوی فرهنگ غرب ۴- تصویرسازی خشن و غیرعقلایی از فرهنگ اسلامی از طریق سازماندهی جریان های تروریستی و هابی ۵- تفسیرهای سکولار از اسلام و حمایت از اسلام امریکایی برای بدل سازی نسبت به انقلاب اسلامی ۶- مدیریت جنگ رسانه ای همه جانبه در برابر حرکت فرهنگی جهان اسلام ۷- ایجاد اختلافات فرقه ای و مذهبی برای تضعیف جهان اسلام

۳۲- انقلاب فرانسه با انقلاب اسلامی ایران چه تفاوت هایی دارد؟ پاسخ: انقلاب فرانسه دارای جهان بینی دنیوی و ارزش های لیبرالیستی است ولی جهان بینی انقلاب اسلامی معنوی و ارزش های آن توحیدی است. انقلاب فرانسه با خشونت زیادی همراه بوده و در چند مرحله انجام پذیرفت ولی انقلاب ایران خشونت کمتر و یک مرحله ای بوده است.

۳۳- حرکت اجتماعی نخستین بیدارگران اسلامی با بیداری اسلامی چه تفاوت هایی دارد؟ پاسخ: ۱- حرکت نخستین بیدارگران اسلامی توسط نخبگان مردم انجام شد ولی بیداری اسلامی توسط توده های مردم انجام شد. حرکت اجتماعی نخستین بیدارگران اسلامی در صدد اصلاح حکومت بود ولی بیداری اسلامی در صدد تشکیل حکومت جدید است. ۳- حرکت اجتماعی نخستین بیدارگران در سطوح میانی و سطحی بود ولی تغییر بیداری اسلامی به صورت بنیادین است.

۳۴- فرصت هایی که جهان اسلام در برابر تحولات جهانی غرب دارد چیست؟ پاسخ: تلاش جهت هویت یابی مستقل از جهان غرب، خودباوری و خودکفایی

باتشکر از همه همکاران سراسر کشور و دانش آموزان عزیزی که از محتوای پرسش ها و پاسخ های تنظیمی استفاده می کنند. شایان ذکر است که پاسخ های ارائه شده ناگزیر از متن درس تهیه شده است و مورد نقدی می باشند.

در پناه حق و آرزوی سر بلندی ملت و میهن عزیزمان ایران: حمید رحیمی